

Teatern

Ruskaby skola

Medverkande:

Lärarinnan

Lucinda

August

Valerian

Kristalia

Johanna

Petter

Stina

Nämndeman

Nämdemansmorän

Torparmor

Torparbarn

Sid 1.

Lärarinnan: Ställ upp. (*Barnen reser sig upp*)

Mina kära barn. Det är idag eder stora dag då i skolen.

visa edra färdigheter och insekter. Låtom oss då först företaga en kort innanläsning och uppslå därför våra böcker sidan 7. Små sedelärande berättelser.

Sitt nu ner. Börja du Lucinda.

Lucinda: Den ståndaktige Konrad. Spring nu ut och lek, men lek snälla lekar, förmanade Konrads fromma moder, och lova mig att icke stjäla päron i skomakarens trädgård. – Ja, snälla moder, det lovar jag dig, sade lille Konrad och sprang ut på vägen. Kort därpå mötte han en elak gosse som hette Janne. Denne var alltid smutsig och olydig. De snälla barnen hade därför fått tillsägelse att undvika hans sällskap, ty dåligt sällskap förstör goda seder.

Lärarinnan: August fortsätter.

August: (*läser ganska hackigt och får ofta hjälp av lärarinnan*) Konrad sökte också undfly allt umgänge med den elake Janne. Kom sade nu den stygge Janne, kom så går vi bort och ”snattar” päron.

(*Valerian fnittrar högt*)

Lärarinnan: Sitt stilla Valerian.

August läser: Skomakaren är rest till staden så att ingen ser oss.

Lärarinnan: Vad kallas nu de små märkena som står på båda sidor om snatta?

August: Si - tu – ma – tionstecken.

Lärarinnan: Jaha, situationstecken. Varför står situations - tecken om snatta?

August: Snatta är ett fult ord.

Lärarinnan: Varför sätter man dessa tecken kring dylika ord?

Sid 2.

August: På det man må lägga märke till dem och städse hava dem i minnet.

Lärarinnan: Fortsätt du Kristalia.

Kristalia läser: Nej svarade den lille Konrad allvarligt, jag vill inte gå med dig och ”snatta” päron i skomakarens trädgård. Varför inte det, hånade den elake Janne.

Nej, ty min fromma moder har förbjudet mig det, genmälde den ståndaktige Konrad och fortsatte sin väg.

Kort därpå fick han höra ett skrik från skomakarens trädgård. Skomakaren hade oförmodat kommit hem från den närbelägna staden och ertappade nu den elake Janne i päronträdet och han straffade gossen hårt med spannrömmen.

Lärarinnan: Fortsätt du Valerian.

Valerian läser: Äh...nej...ty min fromma moder....

Lärarinnan: Nu har du inte följt med. Visa honom Petter.

(Petter pekar i Valerians bok)

Valerian läser: Det var väl att jag lydde min fromma moder, tänkte den ståndaktige lille Konrad, föll på knä och fälde tacksamhetens tårar för att han denna gång unngått den svåra frestelsen – Moral:

Den som lyder går det väl, när han inga pära stjal.

Lärarinnan: Stå nu upp alla och säg om moralen i kör.

(Alla barnen reser sig och läser på en gång)

DEN SOM LYDER GÅR DET VÄL

NÄR HAN INGA PÄRA STJÄL.

Lärarinnan: Sitt. Vi vilja nu stava några ord.

Hur många slags ord har vi Stina?

Stina: Enstaviga, tvåstaviga och flerstaviga

Lärarinnan *skakar på huvudet:* Nej. Du Lucinda.

Lucinda: Enstaviga tvåstaviga trestaviga och flerstaviga.

Lärarinnan: Rätt. Vad fodras, Johanna, för att stava ett flerstavigt ord?

Sid 3.

Johanna: Ett ord med flera stavelser.

Lärarinnan: Säg ett enstavigt ord, Kristalia.

Kristalia: Lök

Lärarinnan: Kan du säga mig hur en lök ser ut?

(Kristalia tiger)

Lärarinnan: Det vet du väl. En lök, det är som ett upp och nervänt klot... fast det är ju något mindre.

(Kristalia dyker ner i sin bänk)

Lärarinnan: Säg mig ett tvåstavigt ord, Johanna.

Johanna: Kapell

Lärarinnan: Stava till kapell.

Johanna: KA säger ka, PELL säger pell, säger kapell.

Lärarinnan: Rätt. Vad menas med ett kapell? Du Petter.

Petter *(funderar en stund)*: Lucinda vet.

Lärarinnan: Nå, Du Lucinda. Vad är ett kapell?

Lucinda: Ett mindre gudligt trähus.

Lärarinnan: Rätt. Det vill säga, det kan också vara ett mindre gudligt stenhus. Säg ett annat tvåstavigt ord.

Lucinda: Linie.

Lärarinnan: Nu tänkte du dig inte för.

Lucinda: Nej visst, linie är ett trestavigt ord.

Lärarinnan: Vad menas med en linie? Du Stina

Stina: Ett streck.

Lärarinnan: Vilka linier känner du, August?

August: Raka och krokiga.

Lärarinnan: Vad kallas då en linie som varken är rak eller krokig?

Sid 4.

August: Sne.

Lärarinnan: Kan något av barnen säga ett annat trestavigt ord?

*(Några barn räcker upp händerna,
lärarinnan pekar på dem i tur och ordning)*

Petter: Jordpära.

Johanna: Krösamos.

Valerian: Komocka. *(Lärarinnan rynkar på näsan)*

Lucinda: Meteor

Lärarinnan: Vad är en meteor?

Lucinda: Meteor är en sten som ränner i luften.

Lärarinnan: Vad kan man då med ett annat ord kalla en meteor?

Lucinda: Rännsten.

Lärarinnan: Jaha. Låt oss nu övergå till den högst betydelsestora hemkunskapen och visa edra föräldrar eder insekt om det nyttiga fåret. Häng fåret på spiken, Johanna.

*(Johanna går fram och hänger upp en plansch med fåret,
först med baksidan fram, sedan rätt, varefter hon niger för
fåret
och går och sätter sig)*

Lärarinnan: Vad är nu detta Stina?

Stina: Ett får.

Lärarinnan: Är fåret ett vilddjur?

Stina: Jaa – neej.

Lärarinnan: Vad är fåret då?

Petter: Fåret är ett husdjur.

Har fåret några ben? Du Kristalia.

Kristalia: Ja, fåret har fyra ben, ett i varje hörn.

Lärarinnan: Jag frågade, har fåret några ben?

Kristalia: ja, fåret har några ben.

Sid 5.

Lärarinnan: Sitt stilla Valerian.

Hur många ben har fåret Valerian?

Valerian: Fem stycken.

Lärarinnan: Kom och peka på dem.

(Valerian går fram och pekar)

Lärarinnan: Nå, var är det femte?

(Valerian pekar på svansen)

Lärarinnan: Detta är väl inget ben.

Kan något av barnen säga vad det är?

August: En römpa.

Lärarinnan: FY! Inte har jag lärt er säga så.

Lucinda (förnämt): En svans.

Lärarinnan: Det var rätt.

Hur många ben har alltså fåret, Valerian?

Valerian: Fyra ben och en römpa.

Lärarinnan (med matt röst): Gå och sätt dig, varför har fåret fyra ben?

Lucinda (tvärsäkert): För att fåret är ett fyrfota djur.

Lärarinnan: Vad har fåret framtill?

Stina: Huvudet.

Lärarinnan: På huvudet sitter?

Stina: Ögon, öron och alla lemmar.

Lärarinnan: Vad sitter mellan huvudet och svansen?

Johanna: Ett bål.

Lärarinnan: Vad växer utanpå fåret?

Johanna: Ull.

Lärarinnan: Vad kommer därnäst?

Petter: Skinnet.

Lärarinnan: Vad sitter inuti fåret, Petter? *(Petter tiger)*

Sid 6.

Lärarinnan: Vad har jag lärt er sitter inuti fåret?

Petter: Lucinda vet.

Lärarinnan (*ser vänligt på Lucinda*): Nå, så säg det Lucinda.

Lucinda: Schelettet.

Lärarinnan: Detta svåra ord skola vi slå fast. Stigen upp.

(*Alla barn reser sig, läser högt, höjer rösten mot slutet*)

IN—UTI—FÅ—RET—SIT—TER—SCHE—LET—TET.

(*sätter sig*)

Lärarinnan: Hur många fårraser ha vi? Du Valerian.

Valerian: Svarta och vita.

Lärarinnan: Varför äro de svarta?

Valerian: Dom har svart ull.

Lärarinnan: Varför är det bra med svarta får?

August: Dom blir inte så fulla med dynga.

Lärarinnan: Hur kunnen I, som gått i skola för mig,

Säga något så fult. Hur har jag lärt er säga?

Lucinda (*viktigt*): Dom blir inte smutsiga.

Lärarinnan: Ja...nej...det vill säga, de blir nog smutsiga, men smutsen syns inte på dom.

Vilket får vill du således helst vara, Petter?

Petter: Ett svart får.

Lärarinnan: Hur håller man fåret, Johanna?

Johanna: Tamt.

Lärarinnan: Vad gör man med fåret?

Johanna: Klipper det.

Lärarinnan: Hurdant är alltså fåret? Du Stina.

Stina: Ett klippt djur.

Lärarinnan: Nje, vad har jag lärt er att säga?

Sid 7.

Johanna: Ett tamt djur.

Lucinda: Ett fyrfota djur.

Lärarinnan: *Ja, nej, jag har ju lärt eder att fåret*

är ett nyttigt djur. Hur många gånger har jag inte sagt eder, att fåret är ett nyttigt djur.

Varav är dina strumpor stickade, Lucinda?

Lucinda: Av ull.

Lärarinnan: Och varifrån kommer ullen?

Vi lärde det nyss Kristalia.

Kristalia: Från fåret.

Lärarinnan: Vilket djur har du således att tacka för dina strumpor, Stina

Stina (*efter tankepaus*): FAR

Lärarinnan (*lite förvirrat*): Nej, jo, det vill säga, du har fåret att tacka för dina strumpor.

Alltså kunna vi säga att fåret är ett nyttigt djur.

Vad veten I mera om fåret? Du Lucinda.

Lucinda: Det är ett saktmodigt djur, ty av dess tarmar göres strängar.

Lärarinnan: Kan man icke då säga att fåret är ett musikaliskt djur?

Lucinda: Ja, man kan säga att fåret är ett musikaliskt djur.

Lärarinnan: Stigen upp. I skolen sjunga. Bä bä vita lamm.

Se nu noga på mig. När jag gör så här (*pekar uppåt*)

sjungen I den höga tonen, Och när jag gör så här (*pekar nedåt*) sjungen I den låga och svaga tonen.

(*alla barn sjunger Bä, bä, vita lamm medan lärarinnan anför, höjande och sänkande sin arm*)

Sid 8.

Lärarinnan: Sitten ned. Vi skola nu tala om det älskade fäderneslandet. Häng fäderneslandet ovanpå fåret, Valerian. (*Valerian går fram och hänger Sverigekartan på spiken*)

Lärarinnan: Vad heter fäderneslandet?

Valerian: Sverige

Lärarinnan: Rätt. Gå och sätt dig. I vilka delar sönder faller Sverige? Du, Lucinda

Lucinda rabblar: Sverige sönderfaller i tre huvuddelar, 24 landskap, 24 län, 12 stift och ett överståthållarskap

Lärarinnan: Vad heter detta landskap?

Petter: Östergötland

Lärarinnan: Och detta? (*pekar på kartan*)

Petter: Västergötland

Lärarinnan: Var ligger Västergötland?

Petter: Under Vänern

Lärarinnan: Vad ligger ovanpå Mälaren? Du August

August: Ovanpå Mälaren ligger Uppland

Lärarinnan: Vad ligger utanför Sverige? Du Johanna

Johanna: Öar

Lärarinnan: Hurdana är de?

Johanna: Stora och små

Lärarinnan: Vad heter de små öarna?

Johanna: Halvöar

Lärarinnan: Jaha, det är verkligen rätt. De små öarna heter halvöar. Vad heter huvudstaden? Du Kristalia

Kristalia: (*försöker svälja*)

Lärarinnan: (*med strängare tonfall*) Vad har du nu i munnen igen, Kristalia?

Kristalia: (*rör på huvudet och försöker alltjämt svälja*)

Lärarinnan: Hör du inte? Vad har du i mun?

Sid 9.

Kristalia: (*spottar ut en hög polkagrisar*) Dom (*dyker ner liksom för att gömma sig*)

Lärrarinnan: (ruskar på huvudet) Brukar vi göra så där under lektionstimmen, snaska på polkagrisar? Nej! Det brukar vi inte. Lägga dem i spottlådan!

Kristalia: (*ser med vemod på polkagrisarna, plockar ihop dem, går långsamt bort till spottlådan och kastar i dem. – alla barnens ögon följer karamellerna*)

Lärrarinnan: Nå, Stina vad heter huvudstaden?

Stina: Stockholm

Lärrarinnan: Var ligger Stockholm?

Stina: På stockar. (*Några barn räcker upp händerna*)

August: I Södermanland

Johanna: I Uppland

Lärrarinnan: (*skakar på huvudet*) Nej! Vad har jag lärt eder var Stockholm ligger, Lucinda?

Lucinda: Stockholm ligger ingenstans.

Lärrarinnan: Ja, det är rätt. Har jag inte sagt eder att Stockholm ligger ingenstans, utan mitt emellan Uppland och Södermanland. Men kan någon av eder, små barn, säga mig vem som bor i Stockholm?

Petter: Kungen

Lärrarinnan: Jaha, och vem bor i Linköping?

Petter: Biskopen

Lärrarinnan: Vem bor i Mjölby?

Petter: Inte någon

Lärrarinnan: Bor det någon i Trehörna då?

Lucinda: Vi känner bara till Erik o Elvy Rydberg

Sid 10.

Lärarinnan: Men vem bor då i **BOET**?

Valerian: Rune Sandberg

August: Roger Silver

Stina: Hasse Rydberg

Petter: Magnus Ax

Kristalia: (*viftar med handen, sedan en stund*)

Lärarinnan: Vad vill du säga Kristalia?

Kristalia: Får jag gå ut?

Lärarinnan: Det har vi inte tid med nu.

Kristalia: Men jag skulle bara dricka vatten

Lärarinnan: Jaså, ja, det var ju en annan sak.

(*Kristalia går ut*)

Lärarinnan: Vi skola nu tala lite om näringarna i Sverige.

Varav när sig folket i Bohuslän? Du Valerian?

Valerian: Av fisk, makrill och sill

Lärarinnan: (*nickar belåtet*) Rätt. Varav när sig folket i Skåne?

(*August viskar SÄÄE´*)

Petter: Av säe

Lärarinnan: Hm, varav när sig folket i nästan hela Norrland?

August: Av trä

(*Kristalia kommer in igen*)

Lärarinnan: I haven nu visat edra insekter i fäderneslandets geografi. Låtom oss nu tala om fäderneslandets räddare, det utkorade redskapet Gustaf Vasa. Varom skola vi nu tala?

Stina: Om redskapet

Lärarinnan: Vilket redskap?

Stina: Det utkorade redskapet

Lärarinnan: (*otåligt*) Vad heter det utkorade redskapet?

Sid 11.

Stina: (*funderar*)

Lärarinnan: Du, Lucinda

Lucinda: Gustaf Vasa

Lärarinnan: Nå, varom skola vi nu tala?

Lucinda: Om det utkorade redskapet Gustaf Vasa

Lärarinnan: Rätt svarat! Var föddes Gustaf Vasa, Kristalia?

Kristalia: På en maskeradbalk i Stockholm

Lärarinnan: Nej, nu blandar du ihop honom med en annan kung. Du Lucinda, var föddes Gustaf Vasa?

Lucinda: (*rabblar*) Gustaf Vasa föddes på Lindholmens gård i Uppland, troligen den 12 maj 1496. Hans föräldrar voro Erik Johansson av Vasaätten och Cecilia Månsdotter av Ekaätten. Han uppfostrades först hos sina föräldrar, gick sedan någon tid i Uppsala skola och kom vid 18 års ålder till Sten Sture den yngre's hov för att lära ridderliga seder och idrotter.

Som yngling deltog han med ära i kampen mot Konung

Kristian. Det var han, som bar det svenska huvudbaneret

vid slaget vid Brännkyrka 1515. Han var även med bland de sex herrar som så trolöst bortfördes i fångenskap till Danmark. Där vistades han ett helt år på Kalö slott, som behandlade honom väl. Med då tiden

Valerian: (*har under det föregående haft åtskilliga hyss för sig med de framförsittande flickorna och sin bänkkamrat Petter. Senast har han visat denne sin skalbagge, som han förvarar i en ask. Därefter har han försiktigt släppt ner skalbaggen på Stinas hals*)

Stina: (*ger till ett kvävt skrik och söker efter skalbaggen*).

Sid 12.

Lärarinnan: Vad är det med Stina?

Stina: (*halvt gråtande*) Ett djur! Pojkarna har haft sitt djur på halsen. (*Hon hittar den och kastar den förskräckt ifrån sig*)
Hu, en skalbagge!

Lärarinnan: (*hotar med pekpinnen*) Vilken av eder gossar, har på denna högtidsdag kunnat begå ett sådant brott och upprörande streck? Är det du, Valerian?

Valerian: (*tveksamt*) Neej

Petter: Joo, det var Valerian.

Nämndeman: (*reser sig*) Ja, eftersom jag var åsyna vittne så kan jag inte annat än låta bli att tala om för lärarinna, att det var han, den odygdspåsen Valerian, som gjorde det. Ja, det var han Valerian (*sätter sig*)

Lärarinnan: Fy, Fy! Icke har jag väl lärt eder att vara odygd! Har jag icke alltid lärt eder, att I skolen sitta stilla och uppmärksamma. Ställ dig i skamvrån, Valerian.

Lärarinnan: (*suckar*) Låtom oss efter detta ledsamma avbrott återvända till fäderneslandets räddare. Han vistades alltså på Kalö slott. Men då tiden närmade sig, vad var det då han inte kunde motstå? Du Kristalia.

Kristalia: Sin längtan att återse fädernebygden, och under förkläde flydde han.

Lärarinnan: Hur stod Gustaf Vasa i Dalarna?

Kristalia: Som en blix

Lärarinnan: Ja, och sedan hade Gustaf Vasa sina äventyr i Dalarna, men de höra egentligen till läseboken varför vi hoppa över dem. Vilka upphunno Gustaf Vasa vid norska gränsen?

Sid 13.

Kristalia: Vid norska gränsen upphann Gustaf Vasa två skidlöpare.

Lärrarinnan: Varigenom följde de hans spår?

Kristalia: Genom natt och dag

Lärrarinnan: Vartill valdes nu Gustaf Vasa?

Kristalia: Till Sveriges styresman

Lärrarinnan: Nej, minns ingen av eder, hur det står i boken?

Lucinda: (*tvärsäkert*) Till sin och Sveriges styresman

Lärrarinnan: Det är rätt! Här står nämligen, Dalkarlarna valde honom till sin och Sveriges styresman. Säg något, som beslöts under Gustaf Vasas regering. Du, August!

August: Att prästerna skulle få gifta sig

Lärrarinnan: Hur kallas den lagen som sade, att prästerna slupo till att gifta sig?

August: Lagen om hemfriden

Lärrarinnan: Nej, du Petter

Petter: Lagen om kvinnofriden

Lärrarinnan: Ja ... nej ... det kan vi väl ändå inte riktigt säga. Den hade även ett annat namn. Johanna

Johanna: Andliga frälste.

Lärrarinnan: Vad menas med andliga frälste?

Johanna: Att prästerna slapp till att gifta sig.

Lärrarinnan: Jaha, så är det. Så var det ju också något om att de slupo betala skatt, men det viktigaste var, att de slupo till att gifta sig.

- Låtom oss nu lämna det utkorade redskapet och gå att avlägga några räkningsprov. Vilka räkningsme? ha vi i vårt land, Lucinda?

Lucinda: (*viktigt*) Ock och minskat och lika med.

Sid 14.

Lärarinnan: På bordet stod tre par galoscher och under bordet två par koppar. Hur många par funnos vid bordet?

Lucinda: Fem par.

Lärarinnan: Rätt! I en stad funnas sju rådhus och en annan stor byggnad. Huru många hus funnos i den staden. Du, Kristalia.

Kristalia: Åtta rådhus.

Lärarinnan: På ett hus funnas fyra fönster och en dörr. Hur många fönster och dörrar äro på huset?

Stina: Det var fem stycken på huset.

Lärarinnan: på en dörr funnas nio lås. Hur många behövde man sätta dit, för att det skulle bi ett dussin?

Petter: (*utbryter impulsivt*) Vi har bara ett lås på våran dörr.

Stina: (*som har frågan*) Han säger, att dom bara har ett lås på våran dörr.

Lärarinnan: Bry dig inte om vad han säger! Gå nu tillbaka och sätt dig, Valerian, och var snäll och sitt stilla, så kan också du få en fråga.

Valerian: (*sätter sig*)

Lärarinnan: Hur många tvåöres bullar finns det i tjugo öre?

Valerian: Tio stycken.

Lärarinnan: En höna värper elva ägg på förmiddagen och sju ägg på eftermiddagen. Hur många måste hon värpa, för att det skall bli ett tjog?

Valerian: Två stycken.

Lärarinnan: (*nickar*) Rätt svarat! Om ett ägg behöver koka fyra minuter, hur länge behöver då åttio ägg koka?

Valerian: Trehundratjugo minuter. (320)

Lärarinnan: Rätt! Hur mycket är tjugo från tjugo?

Sid 15.

August: (*som fått frågan – tiger*)

Lärarinnan: Om du, min käre August, har tjugo öre i fickan och tappar dessa tjugo öre, var har du då i fickan?

August: (*funderar och ser sen belåten ut*) Ett hål.

Lärarinnan: Om du vill tänka dig för innan du svarar.

Vad har du i fickan?

August: Inget hål.

Lärarinnan: Nå, vad har du då?

August: Inte något.

Lärarinnan: Rätt! Nu kommer jag till dig igen, Stina. Mor Selinda Andersson gick till staden för att sälja ägg. I sin korg hade hon fyra tjog. Vart ägg kostade fyra öre. Vad blev det för alla?

Stina: (*efter tankepaus*) Vad hette frua?

Petter: (*räcker ivrigt upp handen*)

Lärarinnan: Nå, säg det du Petter.

Petter: Selinda Andersson

Lärarinnan: Vad är fyra gången med sex? Kristalia.

Kristalia: Tjugofyra.

Lärarinnan: Nio gången med fyra?

Kristalia: Trettiosex.

Lärarinnan: Nu vänder jag på det, och då blir det svårare. Vad gången med nio är trettiosex? Vad är vad?

Kristalia: Fem stycken.

Valerian: Sex.

Lärarinnan: Nu vänder jag på det en gång till, och då blir det ännu svårare. Vad gången med vad är lika med trettiosex? Vad är vad och vad?

Sid 16.

Valerian: Tre gången med tolv.

August: Sex gången med sex.

Petter: (*efter en tankepaus*) Lucinda vet.

Lucinda: Nio gången med fyra.

Lärrarinnan: Ja, det var rätt, lilla Lucinda. Till Anders Perssons

är det dubbelt så långt som till Per Larssons. Nu skickar jag Petter till Anders Perssons i ett ärende och Kristalia till Per Larssons i ett annat ärende, Vem kommer då först fram?

Petter: Jo, lärrarinnan, det gör jag för jag hittar en genväg.

Lärrarinnan: Genvägar äro senvägar, min käre Petter. Men vi taga ett annat exempel. En torpare kan föda två kor på fyra tunnland. Hur många kor kan han då föda på fem tunnland?

August: Två kor och en kalv.

Lärrarinnan: Inte har jag lärt eder, att han föder kalvar, Jag har lärt eder att han föder kor.

Petter: (*avbryter*) Ja men, lärrarinnan, hans far föder kalvar (*pekar på August*).

Lärrarinnan: Ja, men denne föder kor, säger jag. Hur många kor föder han? Du, Lucinda.

Lucinda: Två och en halv ko.

Lärrarinnan: (*nickar och ser förtjust ut*) Rätt! I veten att kyrkvärden Eva Andersson har en värmekamin. När man har en sådan, sparar man halva brännet. Hur mycket sparar man då om man har två värmekaminer? Du Stina

Stina: Man sparar allt brännet.

Lärrarinnan: Ja, så är det. Nu, Lucinda, skola vi visa oss på den så kallade styva linan med lite svårare huvudräkning. Vad är summan av 376 och 185 och 439?

Lucinda: (*utan att fundera, eftersom det är inlärt*) Ettusen (1 000)

Sid 17.

Lärarinnan: Vad är 364 gången med 485?

Lucinda: (*snabbt*) 176 540

Lärarinnan: Vad är två tredjedelar av femton gången med tjugosju?

Lucinda: 270.

Lärarinnan: Det var rätt, lilla Lucinda.

(*Nämndeman och nämndemansmora visa sig här, liksom vid flera tillfällen tidigare, mycket stolta och belåtna över Lucindas raska svar*)

Lärarinnan: (*tar på sig en ännu mera högtidlig min*)

Stigen upp! (*Barnen reser sig*) Ja, mina barn, nu är det slut för denna termin, och vi se varandra måhända icke åter, förrän nästa termin.

Jag vill omtala att det då kommer att här meddelas något, som kallas JÄMNA-STEG eller JYMNASTEGET och som består i vissa rörelser på kropp och lemmar. Jag för min del anse det ganska hälsovådligt, och som väl är, är det inte tvunget att vara med däri. Jag önskar eder allt gott för det långa sommarlovet och hoppas, att I återkommen friska och solbrända till kropp och själ.

Nämndeman: (*reser sig och går fram till katedern*) Om nu lärarinnan vill vara snäll och tocka på sig, så ska jag säga några ord. (*Han ställer sig i katedern och lärarinnan nedanför*) Ja, mina barn – och även åhörare, vi har åhört denna granna kunskapsprövning, och eftersom våran vördade kyrkoherde är bliven kallad till förrättning å annat ställe, känner jag mig liksom oppdragen att yttra några väl valda ordalag, socknens nämndeman och kyrkoherdens närmaste man, som jag är. Jag ska inskränka mig, så jag blir ganska kort.

Sid 18.

De kunskaper, som här blivit avlagda, har visat oss, att det är ett stort arbete, som nedlagts på dessa barns förstånd, och jag kan inte annat än låta bli att tacka vår utmärkvärdiga lärarinna på det varmaste för det mönster av gudsfruktan och sedlighet, som hon är, och för allt det idoga arbete, som hon har lagt ner på våra barns färdigheter och bättre vetande, att hon fått dem så dygdeligen visa sina anlag och begåvenheter.

O, I kära barn, har varit så kvicka och duktiga till att svara om också somliga av er är lite ostyriga. Och nu ska I inte vara ledsna, för I inte som min lilla Lucinda kunde räcka upp era små barnanävar och svara på alla frågor. Jag vet minsann att alla inte är skapta lika, somliga har av naturen blivit mera svårfattliga. Andra, såsom lärarinnan och jag har blivit mera lättfärdiga. Och nu återfaller jag på lärarinnan och ger henne mitt och församlingsbornas högtidliga tack och hemförlovar henne och alla hennes barn till sommarens frihet och uppehåll där ute i det friska.

Och nu tänkte jag min lilla gumma har någon liten begåvning till lärarinnan.

Han stiger ner från katedern)

Nämndemansmorán stiger fram och lämnar lärarinnan en korg med ägg och en kruka med grädde: håll till godo, lärarinnan.

Lärarinnan: Tack och tack, det var då alldeles för mycket. Grädde, och så många ägg ! Hur många är det?

Nämndemansmorán: Ack, det är inte lönt att tala om. Det är bara lite över ett tjog.

Lärarinnan synbart besviken: Så mycket !

Nämndemansmorán: Och tack, lärarinnan för lilla Lucinda.

Lärarinnan: Hon är så duktig och läraktig, Lucinda.
(Hon ställer ner äggkorgen på golvet och gräddkrukan på en skolbänk)

Sid 19.

Valerian som har en liten uppgörelse med Petter:

Du kunde låtit bli att skvallra.

Torparmor överlämnar till lärarinnan mjölk och kålrötter, *niger*.

Lärarinnan: Nej, det var då alldeles för mycket, tack och tack.

Torparmor: Åh min Stina, hon läser och läser.
(Eventuellt övriga gummor lämnar fram gåvor och lärarinnan tackar)

Valerian och Petter har plötsligt råkat i luven på Varandra. Under kalabaliken stöter de ner gräddkannen Och båda ramlar tvärs över äggkorgen.

Lärarinnan ger upp ett förtvivlat tjut:

Grädden, äggen !

STOR UPPSTÅNDELSE !